

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 17 јануари 2022 година, врз основа на примена жалба од Ивица Младенов, го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

Текстот на интернет – порталот „ДоказМ.мк“, насловен „Ај, што јадат, пијат и не плаќат, кога ќе си појдат и за дома си зимат“, отстапува од професионалните и етички стандарди.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 6 јануари 2022 година, Ивица Младенов поднесе жалба за текстот со наслов „Ај, што јадат, пијат и не плаќат, кога ќе си појдат и за дома си зимат“, објавен на 24 декември 2021 година, на интернет – порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokazm.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, незастапена втора страна, мешање на факти и мислење, вест и коментар, повреда на принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци, нарушување на приватноста и пристрасност и неурамнотеженост во информирањето, односно дека Кодексот на новинарите е прекршен во членовите 1, 7, 8 и 13.

Дополнително, жалителот Ивица Младенов вели дека во рамките на спорниот текст е објавена фотографија преземена од Фејсбук. Посочува дека се работи за неточна и неистинита информација, која била демантирана веднаш од сопственикот на угостителскиот објект, преку приложување фискална сметка. Младенов наведува дека тој и неговите колеги, како државни инспектори се навредени од содржината, бидејќи биле претставени како рекетари, а со тоа, воедно, била деградирана и омаловажена и институцијата во која самиот работи.

„Предновогодишни прослави прават сите па и ние се собравме после работно време, се е уредно платано, од страна на АХВ е излезена на терен внатрешна контрола и констатирано од доказите и изјавите дадени од сопственикот дека објавата е неистинита“, потенцира Младенов во поднесената жалба.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „ДоказМ.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Медиумот не одговори на наводите на жалителот.

МИСЛЕЊЕ НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно оцени дека во текстот се прекршени членовите 1 и 13 од Кодексот на новинарите на Македонија.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема*

да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.

*При изготвувањето на мислењето, Комисијата за жалби констатирала дека интернет – порталот „ДоказМ.мк“ не е член на Советот за етика во медиумите и на регистарот на професионални онлајн медиуми.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА МИСЛЕЊЕТО

На седницата на 17 јануари 2022 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред утврди дека се работи за нестандартен новинарски текст, кој се коси со најосновните професионални и етички стандарди. Содржината, сама по себе, произлегува од јавниот интерес, но не и начинот на кој е обработена. Евентуалната злоупотреба на функцијата на вработените во државните институции, во случајов, на група инспектори во Агенцијата за храна и ветеринарство, се легитимна новинарска цел, но новинарскиот текст, како во случајов, не смее да ги надмине границите на „фер“ известување.

Текстот е едностран и не нуди минимум објективна информација. Целата содржина се базира на една фотографија преземена од социјалните мрежи и неколку реченици, во кои авторот тврди дека поголема група инспектори прикажани на фотографијата, наводно користеле, но не платиле за услугите во ресторан во Свети Николе:

„Инспектори од Агенција за храна и ветеринарство, мават предновогодишен РЕКЕТ кај ќе стигнат. Во продавници за храна, кафани, месари и се што е под нивна надлежност.“

Станува збор за сериозни наводи на медиумот, кои можат да влијаат на угледот и репутацијата на вработените и на самата институција во која работат. Ова уште повеќе, што авторот не го испочитувал основното новинарско правило да побара став од засегнатите страни и да ја потврди точноста на веста. Таквиот новинарски приод се коси со **членот 1** од Кодексот на новинарите, според кој, проверката на податоците се морални императиви на новинарството и затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора. Новинарот треба да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ

да го кажат својот став. Ова, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Членовите на Комисијата, во продолжение констатираа дека во оспорениот текст е прекршен и **членот 13** од Кодексот на новинарите, отстапка што е особено забележлива во завршниот дел од текстот:

„Ај, што јадат, пијат и не плаќате, кога ќе си појдат и за дома си земат.. Ако се чесни инспекторите од АХВ нека покажат фискална сметка од синоќешната прослава во кафена Пуже од Св.Николе.“

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегнат дезинформирање и манипулирање со публиката.

Во однос на наводите на жалителот дека оспорениот текст содржи и повреда на принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци и нарушување на приватноста, Комисијата не најде доволно елементи за да констатира такво прекршување на Кодексот на новинарите.

Во овој контекст, Комисијата потсетува дека онлајн медиумите нема да објавуваат приватни податоци, статуси, видео-снимки, приватни фотографии и други лични објави на социјалните мрежи без согласност на авторот, доколку статусот на конкретната објава не е означен како “јавен”. Исклучок од ова правило се случува кога јавниот интерес преовладува над правото на приватност и кога тоа е неопходно за целта и темата на известувањето. Во тие случаи редакцијата внимателно ќе одмери што е од јавен интерес и во која мера тоа го оправдува навлегувањето во правото на приватност на поединецот.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова Илиеска, Ердџан Ахмет и Димитар Мицев.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

